Dat houdt natuurlijk niet in, dat zulk een antikritiek niet te leveren is.

Doch waar het rapport ook door mij is onderteekend, geloof ik, dat de verdediging ervan, voorzoover mijn deel betreft, en de ontzenuwing van de argumenten der kritiek, eerst op de Synode moet plaats hebben.

Het lijkt mij minder gewenscht, dat rapporteurs, vóór de Synode samenkomt, hun rapport in bescherming nemen.

Op dit punt ontsta dan geen misverstand.

Men late er zijn opinie niet door beinvloeden. Men wachte rustig af.

Indrukken van den dag.

Princeton, 3 April 1930.

Vooral om twee redenen werd door de Generale Synode van de Presbyteriaansche kerk aan Princeton de voorkeur gegeven.

Allereerst omdat het seminarie zich dan in de nabijheid zou bevinden van het „College" van New Jersey, dat sinds dien tot universiteit uitgroeide. De theologische studenten konden daardoor gebruik maken van de universiteits-bibliotheek, verschillende colleges daar bijwonen en van nog andere voordeelen, welke een universiteit biedt, genieten. Op die wijze trachtte men den band tusschen de theologie en de andere wetenschappen te bewaren. Of zulk een losse samenhang tusschen seminarie en universiteit profijtelijk is gebleken, wil ik hier niet uitvoerig beantwoorden. Had de universiteit op denzelfden grondslag gestaan als het seminarie, zij zou voorzeker niet geheel modern zijn geworden, gelijk thans helaas het geval is.

Als tweede overweging gold, dat Princeton gelegen is tusschen twee belangrijke kultuurcentra, New York en Philadelphia, beide gemakkelijk te bereiken en toch van beide ver genoeg verwijderd, om de studenten te vrijwaren tegen afleidende invloeden. In dit denkbeeld, dat bijna héél Amerika door wordt gehuldigd, schuilt veel aantrekkelijks. De studenten maken op die manier kennis met het groote-stads-leven met zijn grootsche techniek, opeenhooping van kunstschatten, roemrijke historie, machtige problemen, hoffelijke vormen — wat iederen dienaar des Woords en in het bijzonder hun, die later in een groote stad moeten arbeiden ten goede komt — maar worden daardoor niet afgetrokken van hun studie. Het is een ideaal, dat ook mij wel bekoort. Stel, dat onze Vrije Universiteit eens verhuisde naar Bussum of omgeving, ik geloof, dat daarvan prachtige resultaten zouden worden gezien. Natuurlijk zouden de klinieken wel in Amsterdam gevestigd moeten blijven. Maar ook nu staat de Valeriuskliniek ver van het eigenlijke universiteitsgebouw af. Een onoverkomenlijk bezwaar zou dit niet opleveren.

Het seminarie te Princeton is ook in het bezit van een mooie bibliotheek, ondergebracht in twee aangrenzende gebouwen, die in architektuur wel wat tegen elkander afsteken. Daar vindt men enkele zeldzame handschriften en boeken, o.a. een eerste uitgave van Calvijns Institutie. Ook de Gereformeerde theologie is er rijk vertegenwoordigd. Daarenboven heeft ze tal van werken, die van algemeene kultureele waarde zijn.

En als ik dan mijn gedachten laat gaan naar de bovenverdieping, waar de bibliotheek van onze Vrije gehuisvest is en de, ook na verbetering, nog altijd gebrekkige inrichting, word ik wel wat jaloersch.

's Middags was ik in de gelegenheid nog een andere bibliotheek te bezichtigen en wel die van het seminarie te New Brunswick, dat uitgaat van de Gereformeerde Kerk in Noord-Amerika. De Gereformeerde Kerk heeft twee theologische scholen, één hier en één in Holland, Michigan. Aan de dringende uitnoodiging om ook daar een Engelsche lezing te houden gaf ik gaarne gevolg. Van de hoogte van het bibliotheekgebouw heeft men een ruim uitzicht over de complexen van het Rutgers College, het oudste in Amerika. Ik verbleef er tekort om er meer dan vluchtige indrukken van mee te nemen. Was prof. Blackwood van Princeton zoo vriendelijk geweest mij in zijn auto hierheen te brengen en genoot ik van zijn aangename conversatie, prof. Hofman van New Brunswick bracht mij op dezelfde wijze naar Princeton terug, waar ik de vierde van mijn Stone-Lectures moest houden. Ik was verwonderd over het goede Nederlandsch, dat prof. Hofman sprak, ofschoon hij geboren Amerikaan is. Zulke verrassingen doen mijn vaderlandsch hart altijd goed.

Princeton, 4 April 1930.

's Morgens woonde ik den dienst in de „chapel" bij.

Zulk een dienst is er voor studenten en professoren van het seminarie elken morgen, behalve 's Maandags, omdat dan vele studenten van hun preekreizen nog niet terug zijn. Hij duurt slechts tien minuten en toch zet hij een stempel op den dagelijkschen arbeid. Ds Paul Martin, de secretaris van de fakulteit en die mij — dit in het voorbijgaan — op allerlei wijze voorkomend tegemoet is getreden, ging daarin voor. Gemeenschappelijk gezang en schriftlezing geven een wijding, welke bij ons vaak ontbreekt. Ook aan andere seminaria, zoo niet aan alle, wordt deze gewoonte gevolgd.

En weer gingen mijn gedachten naar de Vrije. Als die eens een aula bezat met een mooi orgel, hoe gaarne zou ik dan het pleit voeren om zulk een morgendienst, waaraan de studenten van alle fakulteiten en de professoren, voorzoover ze aanwezig zijn, deelnamen, in te stellen.

Vandaag hield ik mijn laatste Stone-lezing.

De studenten hadden mij verzocht, eenige vragen te willen beantwoorden. Natuurlijk wees ik dit verzoek niet van de hand. Vooral meende ik een breed antwoord te moeten geven op vragen aangaande de apologetiek en de theologie van Karl Barth. Ik heb den indruk gekregen, dat Barth in Amerika niet veel aanhangers telt, indien ze er al gevonden worden. Telkens verneemt men de klacht, dat men hem niet begrijpt. Ik denk ook niet, dat het Barthianisme in Amerika ooit wortel zal schieten. De Amerikaan voelt van huis uit niets voor het paradoxale. De dialektische methode, welke Barth volgt, zal hier immer wel een sta-in-den-weg blijken, en niet alleen hier, maar overal, waar men gaarne verstaat, wat men leest. Deze dialektische methode kan door den één zus, door een ander zóó worden toegepast. Zij voert tot de hoogste willekeur. Men weet wel, waar iemand begint, maar nooit, waar hij uitkomt. Pessimistische geesten mogen zich liefst met raadselen, onbegrijpelijkheden, omgekeerde waarheden voeden, voor den optimistischen Amerikaan is dit geen kost. Aan lust tot onderzoek ontbreekt het hem niet, aan fantasie evenmin, maar hij is te zeer „dry", te nuchter, om zulke vruchten van theologische dekadentie te kunnen genieten.

Inmiddels was het laat geworden.

HEPP.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

Persstemmen.

Uit het verslag van de (Am.) „Wachter" lichten we omtrent het verhandelde op de Chr. Geref. Kerk in Amerika nog het volgende:

Nederlandsche steun voor Canada.

Met dankbaarheid werd kennisgeving ontvangen, dat de Gereformeerde Kerken in Nederland 1500 gulden zonden ten bate van ons zendingswerk in Canada.

Vertaling van belijdenisschriften en gebeden.

Aangaande de vertaling van gebeden en belijdenissen (zie Agenda I, bldz. 93) werd besloten eene commissie te benoemen, om eene vertaling te bezorgen in idiomatisch Engelsch naar den tekst van Dr Rutgers, welke in 't algemeen erkend wordt de beste te zijn.

Huwelijksformulier.

De revisie van het huwelijksformulier (Hollandsch en Engelsch) werd opnieuw in handen van de bestaande commissie, met bijvoeging van Prof. Volbeda, gelegd, om op de volgende Synode te rapporteeren.

Het aangeboden huwelijksformulier geleek veel op dat, wat op onze Synode van 1923 was ingediend. Van het concept, dat thans te Arnhem op tafel komt, hadden de rapporteurs geen kennis kunnen nemen. Misschien heeft dit laatste op het besluit wel eenigen invloed geoefend.

Formulier voor bevestiging van Ouderlingen en Diakenen.

Een commissie werd benoemd, om de volgende Synode te dienen met een ontwerp van revisie van het formulier voor de bevestiging van ouderlingen en diakenen. Besloten werd, om voortaan uit dat formulier de volgende woorden weg te laten: „Die gestolen heeft, stele niet meer," enz.

Waarom ook niet het formulier ter bevestiging van Dienaren des Woords aan de commissie van revisie werd toevertrouwd, meldt het verslag niet.

De nieuwe vorm voor den eredienst.

Vervolgens werd aan de orde gesteld de kwestie van den nieuwen vorm van eeredienst. Een breed en weluitgewerkt rapport werd ons voorgelegd en hoewel de tijd der Synode op 't einde liep en vele afgevaardigden hartelijk naar huis begonnen te verlangen, was er toch aanstonds en bleef er de noodige attentie voor de behandeling dezer zaak, waarover in 't verleden zoo veel is geschreven en nog meer gesproken.

Een levendige discussie volgde. Van beide zijden werd er vurig gepleit zonder schadelijke hartstochtelijkheid. De zaak is wel overwogen.

Daar waren, zoo meldde ons het rapport, instructies van acht classes, zes kerkeraden en tien afzonderlijke personen ter tafel. In alle die werd er gevraagd, dat het besluit der Synode van 1928 in zake den nieuwen vorm van eeredienst zou worden opgeheven of herzien. Op één na waren al de bezwaren gericht tegen den dienst der verzoening en meer bepaald tegen het element der absolutie. In onderscheiden instructies werden er ook bezwaren ingebracht tegen het besluit der vorige Synode, wat het kerkrechtelijke betreft. De Synode van 1928 overschreed hare bevoegdheid, ze had geen recht om de gewetens aan banden te leggen, de vrijheid der kerken behoorde erkend te worden, enz. en bijna elke classis en kerkeraad, die over deze zaak eene instructie had, vestigde de aandacht op de beroering en tegenkanting, die ontstond als een gevolg van de poging om tot de invoering van den nieuwen vorm van eeredienst te verplichten.

Het standpunt der commissie van praeadvies kwam in 't kort hierop neer:

1. Wat het materieele der kwestie betreft, was ze van oordeel, dat het feit, dat de speciale absolutie niet door de Schrift wordt geëischt, de ernstigste overweging der Synode verdient, ook met het oog op de onrust in de kerk, dat wat goeds er gevonden wordt in de onderscheiden elementen van den dienst der verzoening, ook altijd gevonden werd in de oude orde in wet, gebed en prediking; dat er een fout is in de idee zelf van een dienst der verzoening, dewijl Gods volk voor altijd verzoend is met zijn God; dat de wet tot Gods volk in den eeredienst komt, niet allereerst als een onderwijzeres der zonde, maar als een regel van Christelijke dankbaarheid; en eindelijk dat de vrees voor Romanisme en het gevaar van formalisme niet geheel zonder grond is.

2. Wat het formeele van de kwestie betreft, was de commissie van oordeel:

a. Dat kerkelijke eenheid wel eischt eenheid van eeredienst, zoowel als eenheid van belijdenis en kerkregeering, maar dat deze eenheid van eeredienst het niet per se noodzakelijk maakt, dat al de kerken een uniforme orde van eeredienst gebruiken.

b. Dat het Synodale voorschrift van een orde van eeredienst eene zaak is, waarvoor geen waarborg is in de Schrift of in de Kerkenorde.

c. Dat het aanstonds toegestemd mag worden dat, andere dingen gelijk zijnde, uniformiteit in de orde van eeredienst wel gewenscht is en dat de Synode een beslisten dienst verricht, als ze arbeidt om den publieken eeredienst te verbeteren en deze verbeteringen aan de kerken aan te bevelen.

d. Dat het desniettegenstaande overgelaten moet worden aan het plaatselijke ambt, om in deze zaak te beslissen, geheel in aansluiting aan de beginselen, die onder ons algemeen gelden en rekening houdende met de behoeften der plaatselijke kerk.

e. Eindelijk, dat het feit, dat de Synode van 1928 een Orde van Eeredienst heeft voorgeschreven, kan op geen enkele wijze worden geconstrueerd als de bevoegdheid van de tegenwoordige Synode beperkende tot het herzien of wijzigen van zulk een besluit, indien de Synode overtuigd is, dat zulk eene actie noodig is.

Daarop werd het volgende advies door de commissie gegeven en door de Synode aanvaard:

Op grond van de argumenten, die aangevoerd zijn, adviseeren wij de Synode het besluit der Synode in betrekking tot de nieuwe Orde van Eeredienst (Acta, 1928, p. 55) te herzien op zulke wijze, dat:

I. De absolutie er uit weggenomen worde. Gronden:

a. De verzoende kerk van Christus heeft geene behoefte aan eene speciale absolutie, afgezonderd van de prediking, als deel van den dienst der verzoening.

b. De Kerk behoort niet langer verontrust te worden door het behouden van een liturgisch element, niet geëischt door de Schrift.

2. „Belijdenis van zonde of Boetpsalm (of beide)" veranderd worde in psalm van overgave en toewijding of boete. Gronden:

a. Het voornaamste antwoord van den Christen op de wet is en behoort te zijn, dat van eenheid met Gods wil als uitgedrukt in zijne wet.

b. Het element van belijdenis is en behoort aanwezig te zijn in het algemeene gebed.

3. De Apostolische Geloofsbelijdenis worde weggelaten uit den eersten dienst. Gronden:

a. Zij komt hier voor als een deel van den dienst der verzoening en heeft daarom hare bedoelde liturgische beteekenis verloren door de weglating van de absolutie.

b. Ze wordt gevonden in de ontworpen orde voor den tweeden dienst en het is niet noodig, dat ze gevonden worde in beide, den eersten en tweeden dienst.

4. Dat de psalm (8) achter het Credo weggelaten worde. Gronden:

a. Daar is geen behoefte aan een psalm op dit punt in de orde, die wij voorstellen.

b. Hem te behouden zou twee psalmen vlak achter elkander geven.

5. Verder adviseeren wij (de commissie van praeadvies) de Synode het besluit der Synode van 1928 te wijzigen:

a. Door de bepalingen op te heffen, die de bepalingen van de nieuwe Orde verplichtend stellen. Deze worden gevonden in Art. 70, 5 (zie Acta, 1928, p. 60) en Art. 70, onder J (p. 61), en lezen als volgt: „Dat leeraars en kerkeraden aangespoord worden de noodige stappen te nemen, om de nieuwe Orde van Eeredienst in te voeren, met dien verstande echter, dat de vrede en de welvaart in die kerken, waar er veel oppositie is, niet in gevaar worden gebracht. Terzelfdertijd zullen de classes de handen der kerkeraden sterken, door ze aan te sporen, speciaal door de kerkvisitatoren, om voortgang met deze zaak te maken".

De Synode spoort onze kerkeraden aan geene veranderingen in hun publieken eeredienst aan te brengen anders dan die besloten zijn in de Orde door de Synode aanvaard; en bepaalt hen met nadruk bij het feit, dat kerkelijke eenheid en getrouwheid eischen, dat al de kerken zich zullen conformeeren met wat besluiten er betreffende deze zaak genomen zijn, tenzij die bewezen worden in strijd te zijn met Gods Woord; en verder staat er op, dat de kerkeraden zich zullen onthouden van die in te voeren door onafhankelijke actie, maar hunne wenschen door de gewone kanalen bekend maken. Gronden:

1. Het kan niet gesteund worden door gronden aan Schrift en Kerkenorde ontleend, dat het in de bevoegdheid der Synode ligt een specifieke Orde van Eeredienst voor te schrijven en hare invoering in de kerken te forceeren.

2. Dewijl noch Schrift, noch Kerkenorde waarborg leveren voor zulk eene actie, behooren onze kerken

LIMONA
EN BIE
P. V.
Blazoenstraa
RO
Limona
Wijnen
Uw adres
MELK,
EIERE
VLEES
J. SC
Zaanhof
AMS

bevrijd te worden van de vrees van officieele pressie door wegneming van het element van dwang.

b. Door te besluiten, dat de nieuwe Orde van Eeredienst als gewijzigd tot de kerken komt met de aanbeveling der Synode en dat de invoering er van overgelaten worde aan de wijsheid van elke plaatselijke kerk. Gronden:

1. Het recht van de plaatselijke kerkenraden, om de beste belangen hunner kerken met betrekking tot de invoering eener Orde van Eeredienst in acht te nemen, is erkend.

2. Daar is voor de Synode een weg opengelaten middelen te gebruiken, om onze kerken te adviseeren en te onderwijzen met het oog op het bereiken van eene mate van uniformiteit zóó groot als mogelijk en practicaal is.

Dezelfde commissie had ook te adviseeren aangaande het ontwerp van een nieuwe orde voor den tweeden dienst des Zondags. Het volgende werd aangenomen:

De Synode legge deze Orde van Eeredienst onze kerken voor en verzoeke de kerken, die haar invoeren, te willen correspondeeren met de commissie voor verbetering van den publieken eeredienst, zoodat die commissie het voordeel mag ontvangen van hare wenken en kritiek.

Verder sprak de Synode hare waardeering uit voor het werk door die commissie verricht, dat geleid heeft tot de verhoogde belangstelling onzer kerken in liturgische zaken. De bestaande commissie werd gecontinueerd om haar werk aan de Orde van Eeredienst voor de tweede godsdienstoefening voort te zetten en een orde te ontwerpen, geschikt voor beide diensten op den dag des Avondmaals.

Nu de orde van eeredienst ook op onze Synode ter sprake komt, is het interessant, kennis te nemen van wat de Synode der Chr. Geref. Kerk in Amerika dienaangaande besloot.

Voor breede aanteekeningen leenen deze „Persstemmen" zich niet. Anders zouden wij ze op dit punt gaarne maken.

De Chr. Geref. Kerk had op de vorige Synode reeds een vorm van eeredienst aangenomen.

Daartegen rees echter sterk verzet.

Vooral concentreerde die zich om de absolutie.

Ook viel het niet in goede aarde, dat aan kerkvisitatoren werd opgedragen, toezicht te oefenen, of deze vorm in de kerken werd onderhouden.

Het eerste kritieke punt heeft men laten vallen.

Dit valt te billijken om den tegenstand, welke het uitlokte.

We bejammeren het echter, dat men er principieële gronden voor aanvoerde.

De vrees voor Romanisme speelde hierbij geheel ten onrechte parten.

Wanneer worden we daarvan eens verlost?

De Synode had er gelijk in, dat zij dezen vorm van eeredienst niet opdrong, maar aan de vrijheid der kerken overliet. Doch tevens beval men hem sterk aan.

Verwacht mag worden, dat hij langzamerhand door de overgroote meerderheid der kerken aanvaard zal worden.

Uitbouw der belijdenis.

Geheel tegen veler verwachting in werd besloten, dat er van de zijde van onze kerken geen pogingen tot uitbouw onzer belijdenis zullen worden aangewend. (In Nederland komt die zaak dezen zomer ook voor de Synode der Gereformeerde Kerken. Een ontwerp is door eene commissie reeds opgesteld en zal de Synode worden aangeboden. Intusschen is dat ontwerp in vele bladen in Nederland aan kritiek onderworpen. Zelfs gaan er daar onderscheiden stemmen op, die uitbouw der belijdenis niet noodig en minder gewenscht achten. Zonder twijfel had dat alles invloed op de stemming onzer Synode).

Wel mag „De Wachter" schrijven: geheel tegen veler verwachting in.

Waar de verwachting van zoovelen werd teleurgesteld, zal hierover stellig niet het laatste woord gesproken zijn.

Ware de Synode van Arnhem gehouden vóór die van Grand Rapids, mogelijk zou het verloop anders zijn geweest.

Men is teveel afgegaan op de kritiek ten onzent en verloor misschien uit het oog, dat deze critiek opnieuw aan kritiek zal worden onderworpen.

Want inderdaad is deze kritiek zeer aanvechtbaar.

Prof. Du Toit over de uitbreiding van de belijdenisschriften.

Dr Du Toit schrijft in „Die Kerkblad":

Soos ons lesers weet is d' Gereformeerde Kerke in Nederland al ses jaar lank offisieel besig met behandeling van die vraag of ons belydenisskrifte verder „uitgebou" moet word. Onder die punte wat daar deur die twee vorige sinodes genoem is in verband met 'n moontlike „uitbou", neem die belydenis aangaande die H. Skrif 'n eerste plek in. Vandaar dat die deputate ad hoc in hulle uitvoerige rapport aan die sinode wat binne enige maande in Arnhem vergader, opgeneem het 'n „Proeve" van 'n nuwe belydenis aangaande die H. Skrif. Die redakteur van ons Kerkblad het die „Proeve" voluit in 'n vorig nommer opgeneem; en dit is te hope dat ons lesers dit nie alleen aandagtig gelees het nie, maar dat hulle dit ook sal bewaar. Daarin tog kom kostelike dinge voor, uitsprake ook omtrent die ingewing van die H. Skrif. Wie na lig soek in ons tyd van stryd—'n stryd wat meer en meer gekonsentreer word rondom die Skrif as Woord van God—sal nie teleurgesteld wees as hy die „Proeve" aandagtig gelees het nie. Sulke besliste eg-Gereformeerde, eg-Skriftuurlike uitsprake het ons broodnodig, sal die verwarring onder ons nie altyd groter word nie.

Daarna maakt hij melding van het gevoelen van prof. Ridderbos.

En hij eindigt: „Intusschen is die „Proeve", soos ons bowe aangedui het, 'n merkwaardige getuienis teen afdwalings ten opsigte van die H. Skrif".

Prof. Du Toit spreekt hier uit ervaring.

De Du-Plessis-zaak liep grootendeels over de leer der Heilige Schrift.

Daarom hechten wij hooge waarde aan zijn oordeel: uitsprake (gelijk in de Proeve geboden worden) HET ONS BROODNODIG, SAL DIE VERWARRING ONDER ONS NIE ALTYD GROTER WORD NIE.

HEPP.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal tot:

Amersfoort: C. W. Keur te Oudewater en S. Wouters te Dronrijp.
Den Helder: B. Hagenaar te Meppel en J. Meijer te Hoogeveen.

Beroepen te:

Ambt-Vollenhove (B.): H. Brink te Onderdendam.
Appelscha: H. Zandbergen, cand. te Enschedé.
Ede (als hulppred.): J. Kremer, cand. te Heerenveen.
Ierseke: P. M. Veldhuijzen te Paesens.
Leeuwarden (4e pred. pl.): C. v. d. Woude te Schiedam.
Schildwolde (2de maal): J. v. Dijk te Duurswoude.

Aangenomen naar:

Ede (als hulppred.): J. Kremer, cand. te Heerenveen.
Oud-Loosdrecht: E. Th. v. d. Born, cand. te Renkum.
Schildwolde: J. v. Dijk te Duurswoude.

Bedankt voor:

Giessen-Oudkerk en -Nieuwkerk, Oostburg, Schiermonnikoog en Sleen: E. Th. v. d. Born, cand. te Renkum.

Emeritaat.

Naar we vernemen, is omtrent emeritaatsaanvrage, in te dienen door Ds D. P. Koopmans, pred. der Geref. Kerk te Sneek, nog niets definitiefs bepaald. (Rott.)

Candidaten tot den H. dienst.

De Classis Heerenveen der Geref. Kerken heeft praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard den heer J. Kremer, Dracht 408 te Heerenveen, Theol. cand. aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

— Door de Classis Amsterdam der Geref. Kerken is na praeparatoir examen met algemeene stemmen beroepbaar verklaard de heer A. W. F. Nijenhuis, Noorder Amstellaan 161 III te Amsterdam, Theol. cand. aan de Vrije Universiteit aldaar, die gaarne des Zondags de Kerken wil dienen.

— Cand. P. Robbers is door de Classis Amsterdam der Geref. Kerken praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard. De heer Robbers is gaarne bereid des Zondags de Kerken te dienen. Zijn adres is: Sluisstraat 5, Amsterdam-Zuid.

— Cand. J. Zwart is door de Classis Leeuwarden der Geref. Kerken praeparatoir geëxamineerd en toegelaten tot den Dienst des Woords in genoemde Kerken. De heer Zwart wonende Beetgumerstraat 28, Leeuwarden, zal gaarne des Zondags de Kerken dienen; hij kan echter voorloopig nog geen beroep in overweging nemen.

— De Classis Zwolle der Geref. Kerken heeft na praeparatoir examen beroepbaar verklaard den heer H. U. Bouwman, cand. aan de Theol. School, Vloeddijk 101, aldaar.

— De heer T. Fossen, cand. aan de Theol. School te Kampen, beroepbaar verklaard in de Geref. Kerken, zal gaarne na 1 September a.s. een eventueel beroep in overweging nemen. Zijn adres is: F. Huyckiaan 53, Baarn.

— Cand. Tj. van Wieren, die bij de Geref. Kerken beroepbaar gesteld werd, woont niet meer te Kampen, maar is van heden af gevestigd te Groningen, Tuinbouwstraat 120a.

Kerkgebouwen.

Te Ameide zal het nieuwe kerkgebouw der Geref. Kerk op Woensdag 6 Augustus a.s. in gebruik worden genomen. In dezen eersten dienst zal voorgaan Ds J. Dekker Hzn., van Lexmond.

— Te Katendrecht (Rotterdam) zal namens den Raad der Geref. Kerk Maandag 4 Augustus a.s. de bouw van een vierde kerkgebouw aan het Breeplein worden aanbesteed. Architect is de heer H. Sutterland te Rotterdam.

— Het adres v. d. Geref. Kerk is voortaan: Ds J. D. v. Ginhoven, Geref. Pastorie, Nijensleek (Dr.), (post: Prederiksoord).

— De Kerkeraad der Geref. Kerk van Vledder vestigt de aandacht der Geref. ouders, wier zoons de tuinbouwschool te Frederiksoord bezoeken of zullen gaan bezoeken, erop, dat Frederiksoord ressorteert onder de Geref. Kerk van Vledder. Het kerkgebouw staat te Nijensleek, 10 min. van Frederiksoord verwijderd. Bedoelde ouders worden, bij vestiging van hun zoon te Frederiksoord, verzocht daarvan genoemden kerkeraad in kennis te stellen, opdat deze hen onder zijn toezicht kan nemen.

Andere bladen worden beleefd verzocht, dit over te nemen.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Ede: N. Brandsma, cand. te Arnhem en J. v. Doorn, cand. te Veenendaal.
Den Helder: H. Bokhorst te Murmerwoude en N. Brandsma, cand. te Arnhem.
Zutphen: J. B. G. Croes te Gouda en P. de Groot te Amersfoort.

Beroepen te:

Dordrecht: P. de Smit te Utrecht.
Harlingen: W. Kremer te Kornhorn.
Sneek: N. Brandsma, cand. te Arnhem.
Vlissingen: N. Brandsma, cand. te Arnhem.

Bedankt voor:

Vlaardingen: Joh. Jansen te Leiden.

GEREF. GEMEENTEN.

Beroepen te:

Westzaan: W. C. Lamain te Leiden.
Zoetermeer: A. Verhagen te Middelburg.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Bennekom: J. J. Timmer te Ermelo.
Bergambacht: W. L. Mulder te Voorthuizen.
Brummen (toez.): Th. J. Mudde te Tweede Exloërmond.
Groot-Ammers (toez.): J. J. Timmer te Ermelo.
Jaarsveld en Nieuw-Beijerland: L. Vroegindeweij, cand. te Middelharnis.
's Heerenhoek c.a.: Mr A. Wagner, cand. te Den Haag.
Marssum (Fr.): J. K. v. d. Brink te Westzaan.
Schelluinen: H. Ewoldt te Raamsdonksveer.
St. Annaland: L. Nugteren te Giessen-Nieuwkerk.

Aangenomen naar:

Bunnik: H. F. Pasma G. Azn. te Steenwijkerwold.
Overdinkel (toez.): G. F. Voorhoeve, cand. te Nijmegen.
Wilnis: L. Vroegindeweij, cand. te Middelharnis.
IJmuiden (vac. H. J. Dijckmeester): J. W. Swaan te Domburg.

Bedankt voor:

Bergschenhoek, Enter, Jaarsveld, Loon op Zand, Moercapelle, Nieuw-Beijerland, Renswoude (toez.), Sluipwijk, Wilsum en Wijngaarden: L. Vroegindeweij, cand. te Middelharnis.
Colijnsplaat: J. Koopmans te Elkerzee.
Eemnes-Buiten: T. Lekkerkerker te Delft.
Genemuiden: Ph. J. Vreugdenhil te Gorinchem.
Ierseke: P. N. Tonsbeek te Kamperland.
Klundert: N. Luyendijk te Hoek van Holland.
Krimpen a. d. Lek: W. Deur te Schoonhoven.
Ooltgensplaat: J. H. Th. Happard te Dinteloord.
Opheusden: E. V. J. Japchen te Maartensdijk (U.).
Purmerland: G. F. Voorhoeve, cand. te Nijmegen.
Soest (vac. J. C. W. Kruishoop): F. v. Asch te Randwijk.
Sommelsdijk: B. G. C. Steenbeek te Wierden.
Wageningen (vac. E. v. Meer): J. W. Swaan te Domburg.

Intrede te:

Gouda: G. Elzenga, Tekst Hand. 2 : 36.
Lage Vuursche: A. H. J. G. v. Voorthuizen, Tekst 1 Cor. 2 : 2.
Murmerwoude: C. Sundermeijer, Tekst 1 Joh. 1 : 3.

Afscheid van:

Slochteren: J. E. Bos, Tekst Hand. 20 : 32.

LIMONADEFABRIEK EN BIERBOTTELARIJ
P. v. D. HOOFD,
Hazenstraat 15 - Tel. 51508
ROTTERDAM
Limonade Gazeuse
Wijnen en Likeuren

Uw adres van vertrouwen
voor
MELK, BOTER, KAAS
EIEREN en FIJNE
VLEESCHWAREN
is bij
J. SCHIPPER
Zaanhof 64, Tel. 32993
AMSTERDAM

GLAS IN LOOD
FIRMA BOTERMANS
DEN HAAG
v. h. Newtonstraat 447, thans
PAULUS POTTERSTRAAT 293d
Telef. 30259

Boek- en Kantoorboekhandel
MOLUKKENSTRAAT 29
AMSTERDAM
Telefoon 51329
Beleefd aanbevelend,
J. L. v. d. Halm.

Firma Wed. J. Breetvelt - Delft
Choorstraat 35-37 - Telef. 849
AMEUBLEMENTEN
Behangerij - Stoffeerderij
Bedden - Matrassen

Lezers van „De Reformatie"! Wekt uw kennissen op proefnummers van ons Blad aan te vragen.

Eendracht's-brood op Uw tafel, het fijnste
BROODFABRIEK „DE EENDRACHT" - DEN HELDER
Halfjaarlijksche 6 % Dividend-uitkeering

Chr. Muziektijdschrift „De Harp"
met maandelijksche Muziekbijlage
f 1.50 per jaar
onder redactie van F. PIJLMAN
Neemt proef met een abonnement en U zult algeheele voldoening smaken.
Administratie-Adres: Planclusstraat 65 - Amsterdam.

Mingaars' Wijn- en Bierhandel, R'dam
Odastr. 19, bij Bloemhof, Tel. 53257
Speciaal adres voor v. d. Hof's Wijnen, voor elke 25 cts. die besteed worden; krijgt men 1 bon, voor 100 dezer bons 1 fl. Wijn cadeau. Levering voor Bruiloften en partijen. Bestelling gratis thuisbezorgd.

Zend uw wasch naar
W. A. VAN DEN BRINK
Stoom Wasch- en Strijkinrichting
„KONINGSTEIN"
TELEFOON No. 13549
Scheepmakersdijk 21 - Haarlem

M. P. VAN OVERBEEKE,
Magazijn van Luxe- en Huishoudelijke Artikelen
Weimarstraat 379 - DEN HAAG
Telefoon 30892
Tusschen Valkenboschlaan en -Kade
PORCELEIN, EMAILLE B.K., GLASWERK, WECK-ARTIKELEN, enz. enz.

Brandstoffenhandel van
H. E. VAN HAASTEREN,
Stadhouderslaan No. 2, LEIDEN.
Telef. 2162. Postrek. 124887.
Beveelt zich beleefd aan voor levering van
alle soorten Brandstoffen
Accurate Bediening. Billijke Prijzen.

GEEN ADVERTENTIE
in „DE REFORMATIE" blijft zonder resultaat, omdat zij door DUIZENDEN wordt gelezen!!